Ч. 84. Субота 17 (30 цьвітня) 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(З Ради державної. — Ческо-німецкі переговори угодові. — Справа посередництва межи Росиєю а Японією. — З поля війни.)

На вчерашнім, четверговім засіданю палати послів відбувало ся як звичайно читане всіляких впливів а відтак поіменне голосоване. Само читане тревало від полудня до чверть на 3. По тім зачали ся поіменні голосованя на жадане ческих обструкціоністів. При першім голосованю, коли президент подав до відомости, що внесене відкинено 100 голосами, ческі радикали викликали велику бурду, одні верещали, другі стукали, Фресль свистав а Німці приплескували їм до того в долоні. Наконець президент палати Кайзер просив о спокій а хтось з послів крикнув: Мовчи! — Кайзер подав тоді до відомости, що внесене відкинено не 100 але 99 голосами, а похибка стала ся з вини одного посла. В виду того зарядженo друге голосоване. — Відтак приступлено до дискусиї над внесенем комісиї для нагани. Референт Беркс — пос. Бик, вибраний в неприсутности референтом, зрік ся сего уряду — ставив внесене, щоби пос. Штайнвендерови дати нагану за обиджене пос. Хоца В голосованю відкинено внесене комісиї 87 голосами против 85. Німці на то плещуть в долоні, ческі радикали кричать: „То скандал!“ Ціла комедия кінчить ся, куртина западає, бо президент закриває засідане а слідуюче назначує на нині.

Вчера радили парляментарні комісиї ческого клюбу, а Поляки вручили відтак Німцям відповідь Чехів в справі ческо-німецкої угоди. В клюбі німецкої партиї народної реферував в тій справі пос Дершата. Зміст жадань Чехів такий, щоби др. Кербер заявив, що в справі ческого язика урядового буде точно держати ся законів, а внесеня що до утвореня ческої політехніки на Мораві будуть в своїм часі предложені. Клюб німецких народовців відкинув предложеня Чехів, але то ще, кажуть, не значить зірваня переговорів, котрі Коло польске буде вести дальше.

В справі якогось посередництва межи Росиєю а Японією, котру насамперед порушила петербурґска праса, а котру тепер обговорюють передові часописи всего сьвіта політичного, доносять тепер з Парижа: Вість о намірах Франциї і Анґлії посередничити в росийско-японьскій війні стрітила ся з запереченем кругів офіцияльних, в тім дусі, що нема найменшої основи до подібних здогадів, „хоч і нема найменшого сумніву, що в случаю, коли би було союзній державі (Росиї) на руку, то Франция жертвувала би свої услуги в справі мира“. — До сего треба додати, що японьска праса, именно же виходяча в Токіо найбільша ґазета „Ніші-Ніші“, заговоривши про посередництво, піднесла гадку, що сего діла могла би ще найскорше підняти ся Франция.

Японьска праса слідить пильно за поставою европейских держав, яку они заняли в теперішній війні і мабуть не конче вдоволена зі своїх спостережень. Здає ся, що Японці за надто вірили анґлійскій прасі, котра в як найгіршім сьвітлі представляла відносини в Росиї і думали, що теперішна війна викличе напевно якийсь переворот в Росиї, котрий вийде Японцям на користь. Тимчасом то не стало ся а японьска праса готова складати за то вину на Німеччину і еї цісаря, котрий страшив Европу „жовтою небезпечностию“. Часопись „Асаґі“ критикує остро політику цісаря Вільгельма і винайдену ним „жовту небезпечність“ та доказує, що ціла тота фантастична теория не має ніякої глубшої основи.

Росийский комендант Йоссен доносить, що два росийскі контрторпедовці знищили дня 23 с. м. в Ґензані японьский корабель „Ґойомату“ містоти 500 тон. Ціла залога уратувала ся. Того самого дня висадили Росияни у воздух японьский корабель „Накамурамару“ містоти 220 тон. Залога сего корабля уратувала ся також. Слідуючої ночи о пів до 2 год. висадили Росияни у воздух японьский корабель

---

1)

КРІПОСТИ МАМОНИ

або

як і де ховають нині люди свої гроші.

(Культурно-технічна розвідка.

Написав К. В.).

Брак гроший то біда а великі гроші то клопіт. То річ певна, що щастє не в грошех, бо й найбільші богачі чують ся иноді дуже нещасливими а многі як день так ніч не мають спокою. Але гроші то річ потрібна, бо без них не можна обійти ся і хиба лиш діти або або люди байдужні не дбають о то, щоби свої гроші добре сховати. Чим більші гроші, тим більшого і ліпшого вимагають они сховку. Гроші то движиме майно, а хто їх має, мусить пильно дбати о то, щоби они де не затратили ся, не згубили ся, щоби їх хтось не забрав або щоби они не згоріли та не знищили ся в якийсь иньший спосіб. Могучі сего сьвіта вже в найдавнійших часах будували собі длятого такі скарбниці, що мали бути безпечні від огню і руки злодія. Давними часами, именно же в часах великих воен і нападів ворогів закопувано також гроші в землю.

В нинішних часах хиба ще лиш злодії закопують крадені гроші та иньше чуже добро і ще лиш бідні люди мусять ховати свій тяжко засщаджений гріш так, щоби єго ніхто не міг знайти. Наші селяни ще й нині люблять ховати гроші в таке місце, де би їх ніхто не сподівав ся і не легко міг знайти. Завинувши гроші в платок, уткнуть їх де під стріху в хаті або в острішок. Скупарі і люди бездомні люблять носити свої гроші при собі і зашивають їх в одежину о скілько можна так не значно, щоби ніхто не міг того здогадати ся. Були вже нераз случаї, що в лахманах якогось діда, котрі ледви ще купи держали ся, знаходжено грубі тисячі. Иньші люблять ховати гроші в постіль, найчастійше в сінник, на котрім сплять і уважають дуже пильно, щоби єго ніхто не рушав. Давнійшими часами роблено тайні сховки в скринях, столах і шафах, найчастійше в той спосіб, що вставлювано подвійне дно, котре можна було штучно висунути і засунути назад так, що не було видко, де єго можна було рушити. Богатші люди казали собі робити окремі на гроші скриночки, шкатулки, з тайними замками і сховками в них. Тоті давні шкатулки стали ся взірцем для пізнійших зелізних скринь.

Публичні інституциї як уряди і державні каси, банки і т. п. а також і приватні люди робили собі для переховуваня гроший і всіляких важних документів великі деревляні скрині, оковані сильно зелізом та замикані на кілька замків; але показало ся, що такі скрині не були безпечні ані від огню ані від злодіїв і се насунуло гадку робити скрині з самого зеліза і замикані не на колодки, але на такі штучні замки, до котрих не можна би було підобрати ніякого ключа. Найстарші того рода скрині, хоч були зроблені дуже добре і з міцного матеріялу та мали й добрі тайні замки, все-таки ще не відповідали своїй цілі, бо злодії, специялісти від кас, знайшли й на них способи, они попридумували були всілякі знаряди, за помочию котрих могли легко такі скрині розбивати. Коли зелізна скриня дала ся винести, то її легко розбивано в той спосіб, що обмотано кілька разів сильним ланцом, котрий відтак натягано за помочию підойми; ланц так стягав скриню, що она пукала. Иньші скрині розбивано в той спосіб, що т. зв. злодійскою „клюпою“ виважувано дверці. Злодій при тім навіть не потребував довго мучити ся; він лиш на однім кінци крутив корбою, а клюпа на другім кінци підважувала дверці.

Так само не були тоті скрині безпечні й від огня, бо хоч они й не допустили полуміни до середини, то таки не богато помогли. Коли по огни отворено таку скриню, то показало ся, що всі банкноти і папери в ній зітліли. Показало ся також, що коли під такими скринями перегорів поміст і они упали із значної висоти на землю, то розбивали ся. Пробовано длятого робити такі скрині з грубих сталевих плит. Але й там давали злодії собі раду; они уживали приладу, котрим за помочию горіючого кисня десь в однім місци сталевої плити витоплювали дірку а відтак вже дальшими приладами вирізували більшу діру і остаточно розбивали скриню. Ще більша небезпечність показала ся, коли др. Гольдшмід в Ессен винайшов був порошок званий термітом. Той порошок сам в собі зовсім не небезпечний; мож-

„Кінчумару“ містоти 4000 тон, що віз провіянт для японської армії і 1500 тон вугля і був узброєний 4 пушками. З залоги 17 офіцирів, 20 вояків, 85 двигарів і 65 моряків піддало ся без опору і тих забрано на російский корабель. Прочі, котрі не хотіли піддати ся, пішли разом з кораблем під воду.

Новинки.

Львів дня 29-го цьвітня 1904.

— Заперечене неправдивої вісти. До Gazet-и Lwowsk-ої пишуть із Збаража: „На день 24 с. м. заповіджено в тутешнім повіті два публичні віча, одно в Лозівці на 12 год. в полудне, друге в Лубянках нижних на 3 год. пополудни, оба з тим самим дневним порядком, котрий обнимав дві точки, а іменно: 1) заборона ґр. Потоцкого в справі еміґрациї руских селян робітників; 2) внесеня до повисшої точки. В зборах в Лозівції взяло участь около 200 селян. Перший забрав голос рускій социяліст Яцко Останчук і висказав жаль, що Намістник заборонив руским робітникам еміґрувати до Прус на роботу, коли польским робітникам не ставляє ся в тім напрямі ніяких перепон. На се встав присутний на зборах правительственний комісар і заявив, що такої заборони зовсім нема, а рівночасно зажадав від бесідника вияснення, звідки довідав ся про зміст такої заборони. Тоді Яцко Останчук заявив, що тоту вість вичитав в Kurjer-i lwowsk-ім і Naprzod-ї, котрі тиждень тому писали про видане Намістником розпорядження того змісту до старость. Бесідник уважав сю поголоску правдивою, позаяк не найшов нігде єї заперечення. Тепер однак вдоволяє ся зовсім рішучим запевненем правительственного комісаря, що такої заборони нема, і відкликує проект дотичної резолюциї, котру мав намір піддати під ухвалу зборів. На тім скінчили ся наради в повисшій справі. Віче, скликане до Лубянок нижних, вже не відбуло ся“.

— З ц. к. Дирекциї почт і телеґрафів. З днем 1 мая с. р. заводить Дирекция почт і телеґрафів у всіх почтових і телеґрафічних урядах години урядові для сторін після середно-европейского часу.

— Поміч для погорільців в Бучачи. Є. В. Цісар уділив з своїх приватних фондів для погорільців міста Бучача 6000 К. — В тій самій цїли асиґнувала онигди Президия Намістництва на першу вість о пожарі 2000 К запомоги. — Товариство людової кухні у Відни (I. Wiener Volksküchenverein) вислало до безплатного розділу між найбіднїйших вчера 2000 літрів варених ярин і таку саму скількість вишле нині і завтра. Відпоручник товариства приїхав вчера вечером до Бучача, аби займити ся розділом тої поживи.

— Арештоване злодія. Львівска поліция арештувала небезпечного злодія Володислава Білецкого під закидом довершеня цїлого ряду крадежий. Білецкий, як виявило ся, утїк перед місяцем з арешту суду повітового в Немирові, де сидів в слїдстві підозрілий о окрадене трех церков: в Камінці, Голини і Смолени.

— Страшна пригода лучила ся онигди в Комарні. В хвили, коли пятеро жидівских дітий бавило ся під муром будинку званого „старим бровором“, мур, високий кілька метрів, нагле завалив ся і присипав дітий. Двоє з них погибло на місци, а троє тяжко покалїчених боре ся зі смертию.

— Ювилей М. Лисенка в Чернівцях. Концерт в честь Лисенка устроєний тов-ом „Буковиньский Боян“ в Чернівцях відбуде ся дня 6 мая (на руского Юрія). Концерт попередить сьвяточна академія призначена головно для міщан і селян, на котрій в формі промови познакомить ся слухачів з житєм та творчою дїяльностию нашого найбільшого музика і де тов-о „Руский міщаньский хор в Чернівцях“ відспіває кілька пісень Лисенкових, котрих заголовки подасть ся пізнїйше до відомости публики. — Вечером відбуде ся при співучасти галицких „Боянів“ і всїх співаків Буковини та Галичини великий концерт з отсею програмою: 1) „Кантата на вічну память Котляревскому“ мішаний хор з орхестрою 41 п. 2) Кантата „Бють пороги“, мішаний хор з орхестрою. 3) „Гей не дивуйте“, мужеский хор з орхестрою. 4) і 5) Два кусники Лисенька на орхестру. 6) „Слово о полку Ігоревім“, міш. хор. 7) Сольо сопранове. — По концерті відбуде ся великий комерс.

† Михайло Старицкий, один з видніійших писателів українських, як доносять з Києва, упокоїв ся там сими днями. Покійний родив ся 1840 року в селї Клищинцих, золотоношского повіта, полтавскої ґубернії. Школи кінчив в Харкові і в Київі і вже як молодий студент займав ся письменством. Попри переклади посьвятив ся головно драматургії і написав кільканайцять драматичних творів, виставлюваних на сценах наших театрів в Галичині і на Україні. Ось заголовки важнїйших з них: „Сорочиньский ярмарок“ (ком. оперета в 4 д.), „За двома заяцями“ (комедия в 4 д.), „Ой не ходи, Грицю, на вечерниці“ (драмат-оперета в 5 д.), „По модньому“ (водевіль в 1 д.), „Утоплена“ (оперета в 3 д.), „Тарас Бульба“ (лїбретто до опери М. Лисенка), „За правду“ (драма), „Однοокий писар“ (комедия), „На Івана Купала“ (оперета), „Юрко Довбуш“ (історична драма з побуту гуцульского), „Чорт побратим“ (оперета), „Розбите серце“ (драма) і богато иньших. — В.е.п.!

— З житя обманця. Про Антона Боднара, увязненого онигди в Самборі за крадіж мобілїзацийних актів та гроший, подає Tygodnik samborsko-drohobycki такі подробиці. Антін Боднар уродив ся в Борщеві 1874 р. і ходив до низшої ґімназиї в Чернівцях, а до висшої перенїс ся до Коломиї. В VI. кл. убив собі в голову, що проф. Васильковский єго переслїдує і тому стрілив до себе два рази в голову а раз в груди, однако не зробив собі нїчого. Кулї з голови єму вийняли, але кулю в грудях задля небезпечности операциї полишено, тим більше, що була нешкідлива. По тім публичнім виступі мусїв очивидно школу покинути і удав ся до Конґреґациї в Римі, де перебував до 1897 р. Тоді то взяли єго до війска. Служив при 95 п. п. в Станиславові і тут придїлено єго яко маніпуляцийного підофіцира до стацийної команди. По двох роках, користаючи з довіря, з яким відносила ся до него військова старшина, украв кільканайцять тисяч ринських і утїк. Довгий час не було про него ніякої чутки, а всякі глядання за ним були безуспішні. Аж якось в Чернівцях загостив до одного готелю молодий чоловік, що назвав себе студентом фільософії, і тут пробував отруїти ся. В недоспілім самоубийнику пізнали дезертира Боднара і віддали до ґарнізонового арешту, звідки поставлений перед військовий суд одержав за крадіж і дезерцию 3 роки тяжкої вязниці. Тамтого року по відсидженю кари вийшов на волю. Тимчасом з канцелярії команди дивізиї кавалєриї в Станиславові пропали між днем 20 серпня а 19 вересня, отже коли відбували ся маневри і канцелярия була зачинена, мобілїзацийні документи і готівка в сумі около 1000 корон. Злодій був о стілько оріґінальний, що лишив письмо, в котрім виляв військову старшину. На основі зовсім певних познак стверджено, що крадежи допустив ся Боднар, отже розписано за ним стежні листи. Однак все було за пізно. Виявило ся лише, що під конець серпня Боднар був в Самборі, де в готелю його носити навіть при собі в кишени; але коли єго посипати маґнезиєю, то він зачинає горіти і до кількох хвиль викликує теплоту, котра доходить аж до 3.000 степенів, від котрої топить ся хоч би яка груба сталева плита. Коли винайдено терміт, говорено, що від тепер не буде вже ніяких безпечних від розбою скринь на гроші. Показало ся однакож, що й на то знайшов ся спосіб.

Грошевим скриням надано насамперед вид досить великих шафок а через то і через материял, з якого они роблять ся, стали они так тяжкі, що їх не то одному, але й кільком людем дуже трудно винести з комнати. Шафки тоті названо з французска „тресорами“ себто „скарбони“ або „скарбниці“. Тресори роблять тепер з грубих сталевих плит з подвійними, на 110 до 120 міліметрів грубими стінами. Межи тоті подвійні стіни насипає ся мілко пересіяного чистого попелу з дерева, котрий в огни не перепускає горяч до середини. В середині такої шафки єсть друга, зроблена так само з грубих сталевих плит, але уміщена так, що лиш рогами припирає до першої шафки, а межи єї стінами а стінами тамтої шафки єсть вільне місце. То порожне місце довкола середної шафки не дає ії в огни так розігріти ся, щоби в ній аж папери зітліли.

В той спосіб забезпечений тресор від огню. Для забезпечення від злодіїв служить і сам материял і спосіб зладження тресора і наконець замки. Дверці від першої, зверхної шафки, зроблені так, що припирають щільно до стін а замок в них порушає сильні засувки, котрі замикають засувки в горі і в долині та по боках. Засувки тоті уміщені на другій стінці дверців від середини. Хоч би злодієви й удало ся провертїти або розтопити першу стінку, то ще друга ставить опір і він мусїв би добирати ся до неї, що майже неможливо. Коли би хотів дверці отворити, то мусїв би конче добирати ся до замку. Замки в тресорах суть однакож дуже штучно зроблені і без відповідного ключа до них годі їх отворити. Як виглядають тоті замки, трудно описати, хоч би навіть до опису був доданий рисунок. Можемо загально лиш тілько сказати:

До найлїпших замків тресорових належать нині замок Чебба і Брами та їх комбінация замок „Брама Чебб“. Анґлієць Чебб (Chubb) придумав з початком 19 століття такий замок, котрий має в середині кілька неоднакових спустів а в них щпарку, в котру входить зубець від засувки. Той зубець а за ним і засувка може лиш тоді пересунути ся через щпарку, коли застави піднесені до однакової висоти. До того служить ключ з борідкою, котра має кілька неоднакових довгих зубців. Кілько спустів в замку, тілько зубців мусить бути й в ключи. По отвореню перших дверців тресору показує ся в середині друга шафка, котра має кілька переділок, з котрих знов кожда окремо замикає ся знову дверцями з так само штучними замками.

Таких зелїзних кас можуть однакож ужавати лиш богаті люди або якісь інституциї, як н. пр. каси ощадности, банки і т. п. Звичайні люди мусять як і давнїйше ховати гроші так, щоби їх хгонебудь не легко міг знайти. Але при тім треба уважати на то, щоби той сховок можна добре мати на оці і в случаю наглої потреби н. пр. підчас огню можна легко виратувати гроші. Більших гроший найлїпше не держати дома а віддавати їх до каси ощадности на процент.

Инакше маєсь річ, коли розходить ся о переховане не лиш величезних сум, але чистого золота і срібла, призначеного до вибивання гроший, як то буває у великих державних банках. Коли гроші називають мамоною, то всї банки хиба вже справедшні кріпости мамони. Они мусять добре забезпечувати ся від крадежи та розбою. Найбільшою такою кріпостию на сьвіті то головний скарбовий уряд Сполучених Держав у Вашинґтоні в Америці. До єго укріплення ужито всего, що лиш теперішна техніка могла придумати. Та й не дивниця, бо й американські злодії найперші в цілім сьвіті, як то видко із слїдуючого случаю:

В американьскім місточку Валєйо коло Сан Франціско єсть заведене для вигоплювання золота, котре добувають в Каліфорнії. В тім заведеню був в 1901 р. сталевий тресор — вже не шафка, але ціла комната виложена сталевими плитами — а в нїм в маю того року знаходило ся золота в штабах вартости 340.000 (1,700.000 корон) і ваги около 1000 фунтів. Невислїджені й до нинїшного дня злодії підкопали ся під той тресор; викопали від сторони побережа тунель в глині і піску довгий на яких 200 кроків, а широкий на пів сяжня, вирізали діру в сталевих плитах помосту і забрали все золото, котре здаєсь винесли на лодку, що стояла недалеко на мори, і щезли з ним без слїду. Річ очевидна, що то зробив не один злодій, а належало їх більше до спілки, та й мусїли довго працювати, заким добули ся до скарбу. Вхід до тунелю уміли так штучно закрити, що єго викрито аж по крадежи. А вже то найдивнїйше, як і коли они виносили землю з тунелю, що ніхто їх не підглянув.

В виду таких обставин нічо дивного, що вашінґтоньский уряд скарбовий старав ся забезпечити свою скарбницю як найлїпше від по-

ли полишив свій куфер, а сам виїхав до Америки. Самбірска жандармерия памятала на него заедно і дожидала его повороту, виходячи з заложеня, що коли він має тут приятелів, то скорше чи візнійше появить ся. І дійстно дня 21 с. м. явив ся ненадійно в готели центральнім Антін Боднар і довідував ся о куфер, полишений тамтого року. Готелева служба повідомила про се сейчас жандармерию, котра й прихопила дожиданого пташка. Окрім двох куфрів, покинених на двірци, найдено при нім богато дорогоцінних річий, готівку 12.358 К 32 сот., набитий револьвер, стрихніну, пашпорт на імя Альойзия Фреліха, візований до Росиї, сьвідоцтва і книжку на імя Антона Боднара. Увязнений говорить, що вернув з Канади, де має ферму бо чув, що его тут шукають, а він до нічого не почуває ся. Із Самбора перевезено Боднара в асистенциї двох жандармів до карного суду в Станиславові.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 29 цьвітня. „Wien. Ztg." доносить: Є. Вел. Цісар санкціонував ухвалений галицким соймом закон о бюрах посередництва праці.

Будапешт 29 цьвітня. З нагоди порученя, щоби мощі Ракочого привезено на Угорщину, Рада міста ухвалила повитати Цісаря Франц Йосифа торжественно в день его приїзду до Пешту т. є. дня 2 мая. Місто буде удекороване, а в торжестві возьме участь і молодїж університетска.

Прага 29 цьвітня. „Narod. Listy" доносять, що акция Кола польского в справі помиреня Німців з Чехами розбила ся.

Неаполь 29 цьвітня. Вчера по полудни приїхав тут король Віктор Емануїл з президентом Любетом. Публика витала обох сердечно. На ґалевім обіді Любе дякував в тості королівскій парі і жителям міста за величаве принятє а король відповів тостом в честь француской армії.

Рим 29 цьвітня. Цісар Вільгельм виїзджаючи з Італії вислав до президента кабінету Джолїттї'го депешу, в котрій дякує за заряджения видані в цїли улекшеня і уприятнення єму подорожи.

Карльсруге 29 цьвітня. Вчера приїхав тут Цісар Вільгельм. У відповіди на повитанє міністрів заявив, що вилічив ся зовсім і висказав, що загальний мир буде удержаний.

Петербург 29 цьвітня. Кореспондент росийской аґентиї телеґрафічної доносить з Порт-Артура під вчерашною датою: Нині в ночи о 1 год. 10 мін. показали ся неприятельскі лоди торпедові в супроводі японьских кораблїв военних. Они стрілили кілька разів а відтак відплили в полудневу сторону. Вистріли не наробили значної шкоди.

Петербург 29 цьвітня. У відповіди на адресу харківскої шляхти, в котрій висказано обаву, що через реорґанізацию місцевої адміністрациї шляхта, покликана волею царя до нагляду над просьвітою народу, могла би стратити своє давне значінє, відписав цар власноручно: Висказані обави суть зовсім неоправдані. Школа народна мусить стояти під чинною управою держави. Однакож найліпші сили зі шляхтою по переду повинні і дальше присьвячувати школї свою опіку.

Токіо 29 цьвітня. Бюро Райтера доносить: Японьска канонірка „Мая" в'їхала з кількома торпедовцями в понеділок на ріку Ялю і пустилась горі рікою. В понеділок і второк відбули ся малі стички тих суден з росийским войском на березі.

дїбної крадежі. А треба знати, що в тій скарбниці знаходять ся звичайно величезні суми гроший та готового золота і срібла. Під ту пору, коли стала ся тота крадїж, було в згаданій скарбници 496,000.000 долярів або около півтретя міліярда корон.

Вашінґтоньска скарбниця містить си саме під серединою величавого будинку уряду скарбового. Она єсть на 75 анґлійских стіп довга, 20 стіп широка і 12 стіп висока і могла би в десятеро більше золота помістити в собі, як подано повисше. Грубезні мури, які замикають ту скарбницю, складають ся з величезних ґранітових каменів, сполучених з собою цементом і суть пересічно на 12 анґлійских стіп грубі, а з верха і від середини виложені панцирними плитами з каленої (гартованої) сталї. В середині того муру єсть довкола порожне місце засипане кругленькими як слід кулями з каленої сталї. Коли би якомусь злочинцеви удало ся провертіти мур знадворку так, що его не добачила би войскова сторожа, то тоті сталеві кулї ставили би єму непоборимий опір, бо кулї під свердлом обертали би ся що хвиля і не дали би єму вертіти.

До тої комнати єсть лиш двоє дверий і они зроблені також з каленої сталї і замкнені часовим замком. Часовий замок, то прилад, в котрім під замком знаходять ся три годинники, з котрих кождий сам про себе ділає і о назначеній секунді увільняє спуст в замку так, що его можна ключем рушати. Хоч би хтось мав і добрий ключ, не отворить замку, доки годинник не покаже тої секунди, котра потрібна. Хто не знає, в котрій хвили треба ключ в замок вложити, той ніколи его не отворить. Три годинники суть на то, щоби навіть і тоді, коли би два попсували ся, ще третий дав можність створити замок. Двері тої скарбниці важать по 120 сотнарів. Крім того уміщено ще при тих дверох перед кількома роками і електричний прилад сиґнальовий, котрий не допускає, щоби хтось добув ся до середини. Скоро бачите замкнуть ся тяжкі сталеві двері, то їх примикають ще тоненькими дверми з дубового дерева, котрі при вході до скарбниці треба отвирати двома половинами, обертаючи їх до дверий. Они замикають ся на малу мосяжну засувку. Скоро би лиш хтось дотулив ся до тої засувки, то в комнаті, де стоїть варта, дзвонить зараз великий електричний дзвінок і дає знати, що хтось добуває ся до дверий. Рівночасно той сам прилад дає знати і поліциї в місті.

До нині не важив ся ще ніхто добувати ся до скарбниці з надворку. Але й з середини не міг би ніхто добути ся. Скорше ще міг би якийсь злодій мати надію, що якоюсь вибуховою материєю розсадить стіну з надворку, як що зможе отворити собі хоч би лиш одні з тих многих дверий з міцними сталевими кратами, які у певних відступах від себе замикають довгий коритар.

Від часу іспаньско-американьскої війни позваляють оглядати ту скарбницю лиш тому, хто покаже карту вступу, підписану скарбником. Тоту карту видають лиш на імя особи і лиш на один раз, а хто ві має, мусить показати ві тому, хто стоїть на варті і ві тоді відбирають. Касиєр, що єсть при тім, витає гостя сердечно і після того, як він має час, може гість собі з ним побалакати. Він показує тоді чужинцеви н. пр. оправлений на показ для гостий банкнот на 10.000 долярів і з вдоволенєм споглядає на гостя, котрий не може досить тому надивувати ся, що такий кусень замальованого паперу представляє таку велику вартість. (Д. б.)

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 жовтня 1903 після середно-европ. часу.

Зі Львова

посп. відходить	особ. відходить	
		День
	6·22	До Станиславова, Підвисокого, Потутор
	6·45	„ Лавочного, Мукачя, Борислава
	6·30	„ Підволочиск, Одеси, Бродів, Гусятина
	6·43	„ Підволочиск з Підзамча
8·25		„ Кракова, Любачева, Орлова, Відня
	8·35	„ „ Відня, Хирова, Стружа
	9·05	„ Лавочного. Калуша, Борислава
	9·15	„ Янова
	9·25	„ Самбора, Хирова
	9·40	„ Белзця, Сокаля, Любачева
	10·35	„ Черновець, Делятина, Потутор
	10·40	„ Тернополя, Потутор
1·50		„ Підволочиск з гол. двірця
2·04		„ „ з Підзамча, Гусятина
2·40		„ Іцкан, Гусятина, Керешмезе, Калуша
2·50		„ Кракова, Відня, Хабівки
	3·05	„ Стрия, Сколього лиш від $^{1}/_{5}$ до $^{30}/_{9}$
	3·25	„ Ряшева, Любачева
	3·40	„ Самбора, Хирова
		Ніч
12·45	4·10	До Кракова, Відня, Берлина
2·51		„ Іцкан, Букарешту, Чорткова
	6·05	„ Станиславова, Жидачева
	6·15	„ Кракова, Відня, Берна, Хирова
	6·40	„ Лавочного, Мукачя, Хирова, Калуша
	7·05	„ Сокаля, Рави рускої
	9·20	„ Підволочиск з Підзамча, Бродів
	10·42	„ Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина
	10·55	„ Кракова, Відня, Івоничa
	11·—	„ Підволочиск, Бродів з гол. двірця
	11·24	„ „ з Підз., Грималова, Заліщик
	11·05	„ Стрия
	11·11	„ Жовкви (лиш що неділї)

До Львова

посп. приходить	особ. приходить	
		День
	6·10	З Кракова
	6·20	„ Черновець, Іцкан, Станиславова
	7·35	„ Самбора, Хирова
	7·40	„ Янова на гол. дворець
	7·45	„ Лавочного, Борислава, Калуша
	7·35	„ Підволочиск на Підзамче
	7·55	„ „ „ гол. дворець
	8·55	„ Кракова, Відня, Орлова
	9·55	„ Стрия
	10·55	„ Ярослава, Любачева
	11·15	„ Станиславова, Потутор
	1·25	„ Янова на гол. дворець
1·30		„ Кракова, Відня
1·40		„ Іцкан, Станиславова, Чорткова, Заліщик
2·15		„ Підволочиск на Підзамче, Гусятина
	4·35	„ Стрия, Самбора, Борислава
2·30		„ Підволочиск на гол. дворець, Гусятина
	5·06	„ „ „ Підзамче
	5·30	„ „ „ гол. дворець
	5·55	„ Сокаля, Белзця, Любачева
	5·50	„ Кракова
	5·40	„ Черновець, Жидачева
		Ніч
	10·—	З Самбора, Сянока
12·20		„ Черновець, Заліщик, Делятина
2·31		„ Кракова, Відня, Орлова
	3·09	„ Тернополя, Грималова на Підзамче
	3·30	„ Тернополя, Грималова на гол. дворець
	6·20	„ Іцкан, Підвисокого, Ковови
8·40		„ Кракова, Відня, Любачева, Сянока
	9·50	„ Кракова, Відня, Пешту, Сянока
	9·20	„ Іцкан, Чорткова, Гусятина
	10·02	„ Підволочиск, Бродів, Копичинець на Підз.
	10·40	„ Лавочного, Калуша, Борислава

ЗАМІТКА. Пора нічна від **6** г. вечером до **5** г. **59** м. рано. Час середно-европейский від львівского о 36 мін. В місті видають білети їзди: Аґенция Ст. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9 від 7 рано до 8 вечером, а білети звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красіцких ч. 5 в подвірю, сходи II. двері ч. 52, в годинах урядових (від 8—3 а в сьвята від 9—12).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ОГОЛОШЕНЯ.

МІД знаменитий, десеровий, курацийний, з власної пасіки 5 клґр. **лиш 6 корон** franco. Вода медова найлїпше средство на лице. Даром брошурку д-ра Цесельского о меді варто перечитати, жадайте! **КОРІНЕВИЧ**, ем. уч. **Іванчани.**

Аґенция дневників Ст. Соколовского Львів, Пасаж Гавсмана ч. 9, — принимає пренумерату і оголошеня до всїх дневників краєвих і заграничних. В тій аґенциї находить ся також головний склад і експедиция „Варшавского Тижневника ілюстрованого“. До „Народної Часописи“ і „Газети Львівскої“ може принимати оголошеня виключно лиш та аґенция.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНЇСТЕР“

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою у Львові,
Ринок ч. 10, дім „Просьвіти“.

ЧЛЕНАМИ ТОВАРИСТВА можуть бути тілько обезпечені тревало в „Днїстрі“ від огню. Членьский удїл 50 К можна зложити в ратах; вписове 2 К.

ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА можуть затягати позички на 6 ½ % за предложенєм відповідної гіпотеки або поруки; сплату більших позичок розкладає ся на 10 лїт.

ПРИ ПАРЦЕЛЯЦИЯХ і иншім купнї землї нехай купуючі звертають ся за позичками до „Днїстра“.

ВКЛАДКИ щадничі приймає товариство на 4 прц.

З ЧИСТОГО ЗИСКУ дістають члени дивіденду від удїлів а часть зиску призначує ся на добродійні цїли; дотепер удїлено на церкви, бурси, школи і т. и. 16.385 К.

Стан 31 грудня 1903:

Вкладки	**1,444.589 К**	**Позички . . . .**	**1,330.822 К**
Удїли	**109.835 К**	**Цїнні папери льоковані в банках і на рахунках біж. .**	**280.681 К**
Фонди резервові .	**21.318 К**		

Видання
Руского педаґоґічного Товариства.
у Львові, ул. сьв. Софії ч. 9а).

Образкові видання.

*Зьвіринець 20 сот. *Гостинець 20 сот. *Забавки 20 сот. *Менажерия 20 сот. *Квіточка 40 сот. *Віночок 40 сот. *Забавки для дітий 80 с. *Нашим дітям ч. І. 80 с. *Нашим дітям ч. II. 80 с. *Діточі вигадки ч. І. 60 с. *Діточі вигадки ч. II. 60 с. *Наші зьвірята 80 с. *Казки народні ч. 1 і 2 по 50 с., разом опр. 1 К. 30 с. *Казки Андерсена ч. 1, 2, 3, 4, 5 по 50 с., разом опр. 2 К. 90 с. *Байки Брянчанїнова 30 с. *Робінзон Чайченка 80 сот., опр. 1 К. 10 сот. *Мірон: Пригоди Дон Кіхота (друге видане) 80 с., опр. 1 К. 10 с. *Байки братів Ґрімів 50 с. Дітвора 1 кор Зьвірята домашні 80 с. Приятелї дітий 1 кор. 20 с. Ах яке хороше 2 кор. Для розривки 1 кор. 20 сот. *Ґете-Франко: Лис Микита (трете цілком зміненe видане) 1 кор., опр. 1 кор. 30 сот.

Видання без образків.

***Молитвеник** народний 30 сот., в полотно оправлений по 40 сот. **Др. Л. Кельнер**: Коротка історія педаґоґії 60 с. ***Китиця желань** 2. розширене видане 40 с. ***Читанка** ч. І., III., IV. опр. по 40, без оправи по 20 с. ***Ів. Левицкий**: Попались. Різдвяні сцени 20 с. ***Вол. Шухевич**: Записки школяря 40 сот. ***Тарас Шевченко**: Кобзар для дітий 30 с. **Гордієнко**: Картагинці і Римляни 20 с. ***Юлій Верне**: Подорож довкола землї 1. Кор. 20 с., опр. 1 кор. 50 с. **Др. Мих. Пачовский**: Замітки до науки рускої мови 60 с., Билини і думи 20 с. **Дзвінок** з р. 1894 4 К. **Др. Мандибур**: Олїмпія 40 с. **Віра Лебедова**: Гостинець дітям 50 с. ***Василь В-р.** Джонатан Свіфт. Подорож Ґулївера до великанів 50 с ***Мальота**: Без родини 80 с., опр. 1 К. 10 с. ***А. Глодзїньский**: Огород шкільний 1 К. 20 с. **Сальо**: Непос, учебник для III кляси ґімназ. 1 К. 30 с. **Kokurewicz Józef**: Podręcznik dla kancelaryi szkolnej 60 c. ***А. К.**: Робінзон неілюстрований 20 с. **О. Нижанковский**: Батько і мати, двосьпів з фортепяном 20 с. ***Дніпрової Чайки**: Коза дереза 50 с. **Мапа** етноґрафічна Руси-України 40 с **Барановский**: Приписи до іспитів 40 с. **Дзвінок** з р. 1895, 1897—1900 по 4 К. **Вол. Шухевич**: Від Бескида до Андів 20 с. ***Ів. Франко**: Абу Каземові Капцї 40 с. **Дзвінок** з р. 1901 6 К. **Остап Макарушка**: Короткий огляд руско укр. письменьства 30 с. ***Т. Шевченко**: Кобзар 2 К., опр. 2 К. 40 с., в пол. 2 К. 70 с. ***Ів. Франко**: Коли ще зьвірі говорили, казки для дітий 80 с., опр. 1 К. 10 с. **Віра Лебедова**: Малї герої 50 с., опр. 70 с. ***Ів. Спілка**: На чужині 40 с., опр. 54 с. **Стефан Пятка**: Дарунок для дітий 40 с., опр 60 с. ***Оповіданя** для дітий 40 с., опр. 54 с. ***Мих. Коцюбиньский**: Оповіданя 40 с., опр. 54 с. ***Олекса Катренко**: Оповіданя 40 с., опр. 54 с. **Василь В-р**: Подорож до краю Лїлїпутів 50 с., опр. 64 с. ***Л. Кримский**: Переклади 40 с., опр 54 с. **Картки з історії Руси-України** 40 с. ***Д. Н. Мамина-Сибіряка**: Дитячі оповіданя 30 с., опр. 44 с. ***А. Пушкін**: Байки 30 с. ***Марко Вовчок**: оповіданя І. часть 30 с.; опр. 44 с ***Марта Борецка**: істор. оповід. 40 с., опр. 60 с ***Ковалів Стефан**: На прічках, оповід. 30 сот., опр. 44 сот. ***Др. Мих. Пачовский**: Народні Думи з поясненями, І. ч. 40 с., опр. 60 сот. ***Гр. Л. Толстой**: Казки 40 с., опр. 54 с. ***Поеми О. Кониського**: 30 с., опр. 44 с. *Покарана Лож, комедийка Кучальскої 20 с., опр. 34 с. **Оповіданя М. Вовчка.** II. ч. Інститутка 40 с., опр. 60 с. *Дивні пригоди Комаха Санґвіна, І. част. 40 с., опр. 70 с. *Перша китичка для малих дівчат, Е. Ярошиньскої 20 с. ***Малий** сьпіваник 20 сот. ***Клявдия Лукашевич**: Серед цьвітів, комедия в 2 діях 16 с., опр. 30 сот. *Друга китичка для малих дівчат, Е. Ярошиньскої 20 с., обі опр. 54 с. **Шекспір** в повістках 30 с., опр. 60 с. **Дві могилї**, Королевского 18 с., опр. 32 с. Анґлїйскі казки, 24 с., опр. 38 с. ***Леоніда Глїбова**: Байки 10 с. ***В. Чайченко**: Олеся; Комар; Два оповіданя по 10 с., Дума про княгиню Кобзаря 10 с. **Дніпрової Чайки**, Казка про сонце та єго сина; Писанка по 10 с. **Учитель** на р. 1890—1900 по 2 К. з р. 1901 по 4 Кор.

Книжки, назначені **зьвіздкою**, *апробовані Радою шкільною* на нагороди пильности до шкіл народних, Інститутка і Шекспір в повістках до шкіл видїлових, а „Огород шкільний“ поручений до бібліотек шкільних.

Замовляти можна в товаристві педаґоґічнім у Львові ул. сьв. Софії ч. 9 а, в книгарнї Науквого Товариства імени Шевченка, ул. Чарнецкого ч. 26. і в книгарні Інституту Ставропигійского ул. Руска ч. 3.

Хто купує книжки на суму 10 К і висше в самім товаристві, дістає 10% рабату. Видання ілюстровані ч. 96—100 продає ся без рабату.

Книжки висилає ся за готівку або за посліплатою.

При замовленях треба дочислити оплату почтову

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).